

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องความคิดเห็นของครู เกี่ยวกับการใช้ห้องสมุดประกอบการ เรียนการสอน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของ โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะการใช้ห้องสมุดประกอบการ เรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริม ประสบการณ์ชีวิต และความคิดเห็นของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ในด้านกิจกรรมและสื่อการสอน
2. เพื่อสำรวจปัญหาในการ ใช้ห้องสมุดและความต้องการใช้บริการห้องสมุดของ โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร

ตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นครูที่ทำการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-5 ปีการศึกษา 2525 จากโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 34 โรงเรียน ไม่รวมโรงเรียนบ้านหนองบอน (นัยนานนท์อนุสรณ์) ซึ่งไม่มีห้องสมุด และโรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบเพราะเพิ่งเปิดทำการสอนในปีการศึกษา 2525 และมีศูนย์เด็กปฐมวัยถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เท่านั้น ได้จำนวนครูสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตที่เป็นตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น 480 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามซึ่งแบ่งเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ ตอนที่ 2 เกี่ยว

กับสภาพการใช้ห้องสมุดประกอบการเรียนการสอนในด้านกิจกรรมและสื่อการสอน มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบและแบบเติมคำ ตอนที่ 3 เกี่ยวกับปัญหาในการใช้ห้องสมุดและความต้องการใช้บริการห้องสมุด มีลักษณะเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามดังกล่าวไปทดลองใช้กับครูสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตจำนวน 20 คน ที่ไม่ไปตัวอย่างประหลาด แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์แล้วนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างประชากรที่สุ่มไว้แล้ว จำนวน 480 คน ได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืนมาคิดเป็นร้อยละ 96.25 ผู้วิจัยได้นำข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามและข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการใช้ห้องสมุดประกอบการเรียนการสอนในด้านกิจกรรมและสื่อการสอนมาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ส่วนข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการใช้ห้องสมุดและความต้องการใช้บริการห้องสมุดวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นครูสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานครส่วนใหญ่เป็นหญิง มีวุฒิปริญญาตรีหรือเทียบเท่า มีอายุราชการมากกว่า 20 ปีขึ้นไป กำลังสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตชั้น ป.1 และเคยมีประสบการณ์ในการเรียนหรือการอบรมเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการใช้ห้องสมุดประกอบการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตในด้านกิจกรรมและสื่อการสอน

1. วิธีการให้นักเรียนค้นคว้าในห้องสมุดโรงเรียนประกอบการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

วิธีการที่ครูส่วนใหญ่แนะนำให้นักเรียนค้นคว้าหนังสืออ่านประกอบการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตคือ บอกรายชื่อหนังสือแล้วให้นักเรียนไปค้นคว้าในห้องสมุดโรงเรียนในเวลาว่าง จุดมุ่งหมายที่ครูส่วนใหญ่ให้นักเรียนค้นคว้าในห้องสมุดประกอบการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตคือ ให้นักเรียนค้นคว้าในห้องสมุดโรงเรียนแล้วนำมาอภิปรายร่วมกันในชั้นเรียน การให้นักเรียนเข้าค้นคว้าในห้องสมุดโรงเรียนมาน้อยเพียงใดนั้นแล้วแต่เนื้อเรื่องที่สอนและส่วนใหญ่จะให้นักเรียนเข้าห้องสมุดโรงเรียนเพื่อค้นคว้าทั้งในชั่วโมงเรียนกลุ่มสร้างเสริม

ประสพการณ์ชีวิตและนอกชั่วโมงเรียน ก่อนที่จะให้นักเรียนเข้าค้นคว้าในห้องสมุดโรงเรียน ครู
 ส่วนใหญ่ได้อ่านหนังสือและสิ่งพิมพ์ที่แนะนำให้นักเรียนค้นคว้าทุกเล่ม และนักเรียนส่วนใหญ่รู้จักใช้
 ห้องสมุดของโรงเรียนโดยวิธีที่บรรณารักษ์แนะนำให้รู้จักการใช้ห้องสมุด

2. การยืมหนังสือและวารสารของนักเรียน

ถ้านักเรียนต้องการยืมหนังสือและวารสารกลับบ้านเพื่อไปค้นคว้าประกอบการเรียน
 กลุ่มสร้างเสริมประสพการณ์ชีวิตห้องสมุดโรงเรียนส่วนใหญ่จะให้ยืม สำหรับการที่ไม่ให้ยืมนั้นเป็น
 เพราะหนังสือและวารสารมีจำนวนจำกัดไม่อาจให้ยืมออกนอกห้องสมุด

3. การคัดเลือกกรรมที่ส่งเสริมการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสพการณ์ชีวิต

กิจกรรมที่ห้องสมุดโรงเรียนส่วนใหญ่จัดเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนกลุ่ม
 สร้างเสริมประสพการณ์ชีวิต ได้แก่ จัดป้ายนิเทศ ร่องลงมาก็คือจัดนิทรรศการ แข่งขันตอบปัญหา
 การคัดเลือกกรรมที่ห้องสมุดโรงเรียนส่วนใหญ่จะจัดตามโอกาสที่เหมาะสมและจัดระหว่างเวลาพัก
 กลางวัน นักเรียนส่วนใหญ่สนใจและให้ความร่วมมืออย่างดีในการคัดเลือกกรรม การคัดเลือกกรรม
 ของห้องสมุดโรงเรียนส่วนใหญ่ยังมีปัญหาและปัญหาส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจากมีเวลาสำหรับการคัด
 กิจกรรมน้อยต้องใช้เวลาเรียนตามปกติ ร่องลงมาก็คือไม่มีงบประมาณที่จะใช้ดำเนินการหรือน้อย

4. วิธีการที่บรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนแนะนำหนังสือใหม่ ๆ ของห้องสมุด

บรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนส่วนใหญ่แนะนำหนังสือใหม่ ๆ ของห้องสมุดโดย
 วิธีจัดมุมหนังสือใหม่ไว้ในห้องสมุด วิธีการร่องลงมาก็คือปิดประกาศรายชื่อหนังสือใหม่ไว้ที่ป้าย
 นิเทศของห้องสมุด

5. จำนวนหนังสือที่ใช้ค้นคว้าประกอบการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสพการณ์ ชีวิตที่มีในห้องสมุดโรงเรียนและการจัดซื้อหนังสือในกลุ่มนี้

ห้องสมุดโรงเรียนส่วนใหญ่มีหนังสือที่ใช้ค้นคว้าประกอบการเรียนการสอน กลุ่ม
 สร้างเสริมประสพการณ์ชีวิตไม่พอกับความต้องการ รายการหนังสือที่ควรจัดซื้อเพิ่มเติมได้แก่
 วิทยาศาสตร์ เพราะห้องสมุดโรงเรียนส่วนใหญ่ยังขาดแคลนหนังสือประเภทนี้ การจัดซื้อหนังสือที่ใช้

ค้นคว้าประกอบการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตห้องสมุดโรงเรียนส่วนใหญ่ให้บรรณารักษ์เป็นผู้พิจารณาจัดซื้อ สำหรับหนังสือที่ครูเสนอให้ห้องสมุดโรงเรียนจัดซื้อส่วนใหญ่จะได้ตามที่เสนอเป็นบางครั้ง ทั้งนี้เนื่องจากขาดแคลนงบประมาณ

6. ประเภทหนังสือและวารสารที่ครูใช้ค้นคว้าประกอบการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

ประเภทหนังสือที่ครูส่วนใหญ่มักจะใช้ค้นคว้าประกอบการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตได้แก่ แบบเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตเล่มอื่นนอกเหนือจากเล่มที่ใช้เป็นประจำ รองลงมาคือหนังสือพิมพ์รายวัน หนังสือที่ครูใช้ค้นคว้าประกอบการเรียนการสอนน้อยที่สุดคือสารานุกรม ส่วนวารสารที่ครูส่วนใหญ่มักจะใช้ค้นคว้าประกอบการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตได้แก่ ชัยพฤกษ์วิทยาศาสตร์ รองลงมาคือ อนุสาร อ.ส.ท. และประชาศึกษา

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการใช้ห้องสมุดและความต้องการใช้บริการห้องสมุด

1. ปัญหาด้านบุคลากร

ปัญหาในการใช้ห้องสมุดด้านบุคลากร โดยเฉลี่ยมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย แต่เรื่องที่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางคือ การที่บรรณารักษ์ทำงานคนเดียวไม่มีผู้ช่วย และบรรณารักษ์ต้องสอนหนังสือไม่ได้อยู่ประจำห้องสมุด ส่วนเรื่องอื่น ๆ มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

2. ปัญหาด้านอาคารสถานที่ครุภัณฑ์

ปัญหาในการใช้ห้องสมุดด้านอาคารสถานที่ครุภัณฑ์ โดยเฉลี่ยมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย แต่เรื่องที่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางคือ การที่จำนวนโต๊ะ เก้าอี้ ไม่เพียงพอกับผู้ใช้ ห้องสมุดคับแคบไม่เพียงพอต่อจำนวนผู้ใช้ ห้องสมุดมีเสียงรบกวนจากภายนอก ตู้หนังสือปิดใ้กุญแจ ถ้าจะใช้ต้องให้บรรณารักษ์เป็นผู้หยิบให้ ไม่มีบัตรรายการที่สมบูรณ์ และขาดเครื่องมือสำหรับซ่อมแซมหนังสือที่ชำรุด ส่วนเรื่องอื่น ๆ มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

3. ปัญหาด้านวัสดุค้นคว้า

ปัญหาในการใช้ห้องสมุดด้านวัสดุค้นคว้า โดยเฉลี่ยมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง และเรื่องที่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางคือ หนังสือมีน้อยไม่เพียงพอกับความต้องการใช้ หนังสือพิมพ์

และวารสารมีน้อย หนังสือส่วนมากเก่าและล้าสมัยไม่เป็นประโยชน์ในการค้นคว้า หนังสือและวารสารฉบับใหม่ ๆ ไม่อยู่ในห้องสมุด ส่วนเรื่องอื่น ๆ มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

4. ความต้องการใช้บริการห้องสมุด

ความต้องการใช้บริการห้องสมุด โดยเฉลี่ยมีความต้องการอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่าทุกเรื่องมีความต้องการอยู่ในระดับมาก ยกเว้นเรื่อง ให้มีห้องสมุดเคลื่อนที่เพราะห้องสมุดคับแคบมาก และให้เพิ่มเจ้าหน้าที่ห้องสมุดเพื่อช่วยให้การบริการรวดเร็ว มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง

อภิปรายผล

จากการศึกษา เรื่องความคิดเห็นของครู เกี่ยวกับการใช้ห้องสมุดประกอบการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานครมีผลการวิจัยซึ่งนำมาอภิปรายได้ดังต่อไปนี้

สภาพการใช้ห้องสมุดประกอบการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตในด้านกิจกรรมและสื่อการสอน พบว่า

1. วิธีการที่ครูส่วนใหญ่แนะนำให้นักเรียนค้นคว้าในห้องสมุดโรงเรียนประกอบการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตคือ บอกรายชื่อหนังสือแล้วให้นักเรียนไปค้นคว้าในห้องสมุดโรงเรียนในเวลาว่างสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิภา ลูประดิษฐ ณ อยุรยา (2517 : 59) ที่พบว่า วิธีการใช้ห้องสมุดในการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสาธิตกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับการแนะนำหนังสืออ่านประกอบการค้นคว้าในการทำรายงาน ครูส่วนใหญ่มักจะบอกรายชื่อหนังสือแล้วให้นักเรียนไปค้นคว้าในห้องสมุด สำหรับจุดมุ่งหมายที่ครูส่วนใหญ่ให้นักเรียนค้นคว้าในห้องสมุดประกอบการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตคือ ให้นักเรียนค้นคว้าในห้องสมุดโรงเรียนแล้วนำมาอภิปรายร่วมกันในชั้นเรียน ซึ่งขัดแย้งกับผลการวิจัยของ เฉลิมศรี เฉตระการ (2525 : 15) ที่พบว่า สิ่งที่ครูผู้สอนเห็นความสำคัญมากที่สุดในการใช้

ประโยชน์ห้องสมุดก็คือ การให้นักเรียนเขียนรายงานโดยให้ค้นคว้าเพิ่มเติมจากห้องสมุดหลังจากที่ได้สอนไปแล้ว และผลการวิจัยของพันทิพา เมฆบุรณ (2514 : ง-ล) ที่พบว่า วิธีการที่ครูส่งมอบความรู้แก่นักเรียนใช้ห้องสมุดโรงเรียนค้นคว้าประกอบการเรียนมากที่สุดคือ ให้ค้นคว้าแล้วเขียนรายงานส่ง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ากลุ่มตัวอย่างประชากรต่างระดับชั้นกัน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาหรือชั้นประถมศึกษาตอนปลายย่อมมีทักษะในการเขียนรายงานมากกว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น

2. การยืมหนังสือและวารสารกลับบ้านของนักเรียนเพื่อใช้ค้นคว้าประกอบการเรียน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ห้องสมุดโรงเรียนส่วนใหญ่จะให้ยืมมีเพียงส่วนน้อยที่ไม่ให้ยืมสาเหตุที่ไม่ให้ยืมเพราะหนังสือและวารสารมีจำนวนจำกัด สอดคล้องกับผลการวิจัยของพจนานันท์ฉาย (2515 : ล) ที่พบว่าจำนวนหนังสือ วารสาร และหนังสือพิมพ์ ไม่เพียงพอสำหรับนักศึกษาจะใช้ค้นคว้า ซึ่งในเรื่องนี้ อัมพร บันศิริ และนนทนา เปือกม่อง (2515 : 162) ได้เสนอแนะเกี่ยวกับการจัดหาหนังสือและวารสารเพิ่มเติมด้วยการขอบริจาคจากผู้ปกครอง ครู อาจารย์ หรือขอจากหน่วยราชการต่าง ๆ นอกจากนี้บรรณารักษ์อาจจะใช้วิธีให้ยืมในระยะเวลาสั้น คือให้ยืมก่อนห้องสมุดปิดประมาณ 30-60 นาที และกำหนดให้ส่งคืนห้องสมุดในวันรุ่งขึ้นก่อนเข้าห้องเรียน

3. กิจกรรมที่ห้องสมุดโรงเรียนส่วนใหญ่จัดเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ได้แก่ สัตว์บำบัด สัตตนิเทศการ แข่งขันตอบปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของเฉลิมศรี เจริญการ (2525 : 65) ที่พบว่า กิจกรรมที่ครูและนักเรียนเห็นว่ามีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนคือ การสัตตนิเทศการ การแข่งขันตอบปัญหา และการฉายสไลด์ สำหรับเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรม ห้องสมุดโรงเรียนส่วนใหญ่จัดในระหว่างเวลาพักกลางวัน จึงมีเวลาสำหรับการจัดกิจกรรมน้อยต้องใช้เวลาเรียนตามปกติ ซึ่งปัญหานี้อาจจะแก้ได้โดยใช้เวลาจัดกิจกรรมในตอนเช้าก่อนเข้าห้องเรียนหรือหลังจากเลิกเรียนแล้วเพิ่มขึ้นจากเวลาพักกลางวัน

4. บรรณาธิการห้องสมุดโรงเรียนส่วนใหญ่แนะนำหนังสือใหม่ ๆ ของห้องสมุดโดยวิธีคัดมุมหนังสือไว้ในห้องสมุด สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิภา สู่ประดิษฐ์ ณ อยุรยา (2517 : 57) ที่พบว่า ห้องสมุดโรงเรียนสาธิตกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่คัดบริการให้ครูและนักเรียนทราบถึงหนังสือและอุปกรณ์ใหม่ ๆ ของห้องสมุดโดยคัดมุมหนังสือไว้ในห้องสมุด

5. การคัดซื้อหนังสือที่ใช้ค้นคว้าประกอบการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตส่วนใหญ่ให้บรรณาธิการเป็นผู้พิจารณาซื้อ ซึ่งในเรื่องนี้ ธาดาศักดิ์ วชิรปรีชาพงษ์ (2522 : 14) ได้กล่าวไว้ว่า ครู อาจารย์ผู้สอน ย่อมมีความรู้ดีกว่าบรรณาธิการเกี่ยวกับหนังสือในสาขาที่ทำการสอนอยู่ สามารถเลือกหนังสือได้ถูกต้องทันสมัยและลึกซึ้งในสาขาที่ตนเองสอน ดังนั้นการคัดซื้อหนังสือควรเปิดโอกาสให้กับบุคคลหลาย ๆ ฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการพิจารณาซื้อหนังสือ ส่วนในกรณีที่ครู เสนอให้ห้องสมุดโรงเรียนคัดซื้อหนังสือค้นคว้าประกอบการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตส่วนใหญ่จะได้ตามที่เสนอเป็นบางครั้ง ทั้งนี้เนื่องจากขาดแคลนงบประมาณ การขาดแคลนงบประมาณนี้ห้องสมุดอาจใช้วิธีการจัดหาหนังสือวิธีอื่นแทนการคัดซื้อ ดังที่ วาณี ฐาปนวงศ์คำานติ (2520 : 4) ได้กล่าวไว้ คือการขอบริจาคจากแหล่งต่าง ๆ เช่น องค์กรรัฐบาล องค์กรเอกชน องค์กรต่างประเทศ สถานทูต และจากสำนักพิมพ์ส่งตัวอย่างมาให้

6. ประเภทหนังสือที่ครูส่วนใหญ่มักจะใช้ค้นคว้าประกอบการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ได้แก่ แบบเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เล่มอื่นนอกเหนือจากเล่มที่ใช้เป็นประจำ ส่วนหนังสือที่ใช้ค้นคว้าประกอบการเรียนการสอนน้อยที่สุดคือสารานุกรม เป็นที่น่าสังเกตว่าสารานุกรมเป็นหนังสือที่มีคุณค่าเหมาะแก่การใช้ค้นคว้าประกอบการเรียนการสอนเป็นอย่างยิ่งกลับได้รับความสนใจน้อยมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหนังสือประเภทนี้มีราคาแพง บรรณาธิการจึงมักเก็บไว้ในตู้หนังสือและปิดใส่กุญแจ ทำให้ไม่สะดวกต่อการหยิบใช้ สำหรับวารสารที่ครูส่วนใหญ่ มักจะใช้ค้นคว้าประกอบการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ได้แก่ ชัยพุกขวิทย์คำาลัตร์อนุสาร อ.ส.ท. และประชาศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิภา สู่ประดิษฐ์ ณ อยุรยา (2517 : 58) ที่พบว่า วารสารภาษาไทยที่ครูและนักเรียนส่วนมากสนใจอ่านเป็นประจำและเห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนสังคมศึกษา คือ อนุสาร อ.ส.ท. และชัยพุกข

ปัญหาในการใช้ห้องสมุดและความต้องการใช้บริการห้องสมุด พบว่า

ปัญหาด้านบุคลากรและด้านอาคารสถานที่ครุภัณฑ์ โดยเฉลี่ยมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ส่วนปัญหาด้านวัสดุکنคคว่า โดยเฉลี่ยมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ไม่มีเรื่องใดเป็นปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุดหรือมาก แสดงว่าห้องสมุดโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่มีความพร้อมในด้านบุคลากรและด้านอาคารสถานที่ครุภัณฑ์ ส่วนด้านวัสดุکنคคว่าประสบปัญหาเรื่องหนังสือมีน้อยไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้ ซึ่งเป็นปัญหาที่สอดคล้องกับการวิจัยของ สมจิตร สร้อยสุริยา (2500 : 48-49) พวาทะรุเมฆา (2512 : 71-76) สวรรค์ แก้วเหล็ก (2512 : 104-109) ส้มอ้อย ยุติธรรม (2514 : 59) พลนา สันทรฉาย (2515 : ง-จ) ที่พบว่า หนังสือมีน้อย ไม่เพียงพอที่จะใช้کنคคว่า แต่ปัญหาด้านวัสดุکنคคว่าคงจะแก้ไขให้ลุล่วงไปได้เนื่องจากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้จัดทำโครงการห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาขึ้น ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2525 และได้จัดสรรเงินเป็นจำนวนมากให้แก่กลุ่มโรงเรียนเพื่อจัดซื้อหนังสือ สำหรับความต้องการใช้บริการห้องสมุดนั้น โดยเฉลี่ยมีความต้องการอยู่ในระดับมาก แต่ส่วนใหญ่ก็เป็นเรื่องที่บรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนได้ให้บริการอยู่แล้ว เช่น ศึกษาค้นคว้าทุกครั้งที่เป็นวันสำคัญหรือมีเหตุการณ์น่าสนใจเกิดขึ้น เมื่อนักเรียนไปค้นคว่าในห้องสมุดจะจัดหนังสือค้นคว่าไว้ให้ถ้าไปติดต่อไว้ล่วงหน้า แนะนำหนังสือใหม่โดยการจัดมุมหนังสือหรือป้ายนิเทศ และมีชั่วโมงการใช้ห้องสมุดโดยบรรณารักษ์เป็นผู้สอน

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหาร

1.1 ผู้บริหารโรงเรียนควรระดมมองเห็นความสำคัญและคุณค่าของห้องสมุด

โรงเรียนที่มีต่อการเรียนการสอนโดยพยายามจัดสรรเงินงบประมาณให้อย่างเพียงพอที่จะดำเนินงานให้ได้ผลดี

1.2 ควรให้บรรณารักษ์มีเวลาทำงานห้องสมุดอย่างเต็มที่ ถ้าจำเป็นต้องสอนด้วย

ก็ไม่ควรมีชั่วโมงสอนเกินสัปดาห์ละ 10 ชั่วโมง และควรให้มีผู้บริการในห้องสมุดตลอดเวลาซึ่งอาจ

จะดำเนินการในรูปแบบของคณะกรรมการห้องสมุดหมุนเวียนกันมาทำหน้าที่ช่วยงานห้องสมุด

1.3 ให้การสนับสนุนในการจัดบริการและกิจกรรมต่าง ๆ ของห้องสมุด

2. ข้อเสนอแนะสำหรับครู

2.1 ห้องสมุดโรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียนการสอน ครูจึงควรส่งเสริมให้นักเรียนรู้สึกค้นคว้าหาความรู้จากห้องสมุด

2.2 การให้นักเรียนไปค้นคว้าประกอบการเรียนในห้องสมุดโรงเรียนนั้น ครูควรใช้วิธีให้นักเรียนเขียนรายงานสรุปผลการค้นคว้าให้มากขึ้น เพื่อเป็นการฝึกทักษะในการเขียนและระเบียบในการทำงาน

2.3 ควรให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของห้องสมุด ตลอดจนให้คำแนะนำแก่บรรณารักษ์ในการจัดซื้อหนังสือ สิ่งพิมพ์ และวัสดุต่าง ๆ ในสาขาวิชาที่ตนสอน

2.4 ครูควรค้นคว้าหาความรู้ในห้องสมุดโรงเรียนเพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้แก่ตนเองและให้เกิดประโยชน์ในการเรียนการสอน นอกจากนี้การที่ครูเข้าห้องสมุดจะเป็นตัวอย่างแก่นักเรียนในการเข้าไปศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วย

3. ข้อเสนอแนะสำหรับครูบรรณารักษ์หรือบรรณารักษ์

3.1 การจัดซื้อหนังสือค้นคว้าประกอบการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ควรจัดซื้อหนังสือวิทยาคาสตร์ซึ่งเป็นหนังสือที่ห้องสมุดโรงเรียนส่วนใหญ่ยังขาดแคลน และในการจัดซื้อควรให้บรรณารักษ์พิจารณาจัดซื้อร่วมกับครูผู้สอน

3.2 การจัดซื้อหนังสือนอกจากจะซื้อด้วยเงินงบประมาณแล้ว ควรพยายามขอความช่วยเหลือจากหน่วยราชการและองค์กรต่าง ๆ ที่มีหนังสือแจกตามโรงเรียน นอกจากนี้ควรส่งเสริมให้เด็กเขียนขึ้นเองบ้างแล้วนำมารวบรวมเก็บเป็นเล่ม ปีหนึ่ง ๆ ห้องสมุดโรงเรียนจะมีหนังสือเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ การส่งเสริมให้นักเรียนเขียนหนังสือนี้ จะมีผลโยงไปให้นักเรียนมีนิสัยชอบอ่านชอบเขียนต่อไปเมื่อโตขึ้น

3.3 ควรจัดบริการและกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนเข้ามาใช้ห้องสมุดให้มากขึ้น ให้ความสะดวกในการยืมหนังสือและวารสารไปอ่านที่บ้าน จัดหนังสือวางไว้ในที่ ๆ นักเรียนสามารถหยิบไปอ่านได้สะดวก การตกแต่งห้องสมุดควรมีการเปลี่ยนแปลงให้สวยงามและแปลกตาอยู่เสมอเพื่อดึงดูดความสนใจให้นักเรียนมาใช้ห้องสมุด

3.4 บรรณารักษ์ควรร่วมมือกับครูผู้สอนในการพิจารณาวางแผนเพื่อใช้ห้องสมุดให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนอย่างเต็มที่

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและบรรณารักษ์เกี่ยวกับการดำเนินงานของห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร
2. ควรศึกษาสภาพห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย